

Kärkölen kunta/kaavoitus

Viite: Lausuntopyyntö 24.3.2025

Asia: Lappilan Louhivaaran asemakaavamuutos kaavaehdotus, Kärkölä

Asemakaavamuutosalue sijaitsee Lappilan Louhivaarassa, noin 6 km Järvelän taajamasta lounaaseen. Kaava-alue rajautuu pohjoisessa Koulunmäen 1920- ja 1960-luvulla rakentuneeseen pientaloalueeseen, idässä ja etelässä viljelyalueisiin ja lännessä Sulkavantiehen sekä yksityisessä omistuksessa olevaan kiinteistöön. Lappilan juna-asema sijaitsee noin 500 metrin päässä suunnittelualueesta luoteeseen. Asemakaavamuutoksen tarkoituksena on muodostaa yhteisöllinen puutarha-asumisen alue Lappilan Louhivaaraan hyvien liikenteellisten yhteyksien äärelle.

Pyydettyä lausuntonaan Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo esittää 18.3.2025 päivätystä kaavaehdotuksesta seuraavaa.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Suunnitelma-alueen muinaisjäänneökset selvitetty osana kaavahanketta vuonna 2024 (*Jussila, T. 2024. Kärkölä, Louhivaara, asemakaavan muutosalueen arkeologinen inventointi. Mikrolitti Oy*), mitä myös museo edellytti valmisteluvaiheen aineistoa käsittelevässä lausunnossa. Inventoinnissa alueelta ei löytynyt arkeologisia suojelukohteita. Museo on arvioinut raportin ja todennut sen riittäväksi selvitykseksi. Tiedot alueen muinaisjäänneöksistä ovat siten ajan tasalla ja kaavahankkeelle ei ole arkeologisen kulttuuriperinnön osalta esteitä.

Museo muistuttaa kaavoittajaa ja selvityksen tehnyttä konsulttia siitä, että muinaisjäänneinventointien raportit on Museoviraston ohjeistuksen mukaisesti toimitettava heti niiden valmistuttua alueelliselle vastuumuseolle, joka viranomaistyötä tekevänä tahona arvioi suoritettujen selvitysten riittävyyden. Näin mahdollistetaan maankäyttöhankeiden sujuva eteneminen. Tätä ei hankkeessa tehty. Lappilan Louhivaaran asemakaava-alueen arkeologinen inventointi tehtiin loppuvuodesta 2024, mutta museo sai raportin arvioitavaksi vasta maaliskuussa 2025 ja tällöinkin vasta museon omasta pyynnöstä.

Muilta osin museolla ei ole kaavahankkeesta huomautettavaa arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema

Kaava-alue sijaitsee maakunnallisesti arvokkaassa rakennetussa kulttuuriympäristössä. Maakuntakaavan uudistamista varten laaditussa päivitysinventoinnissa (MARY 2024) alue on muuttunut "*Lappila*"-nimiseksi. Tieto tulee korjata kaavaselostukseen. Kaava-alueen läheisyydessä sijaitsevien rakennetun kulttuuriympäristön kohteiden osalta tietoja on museon pyynnön mukaisesti täydennetty kaavaselostukseen. Myös varsinaisella kaava-alueella sijaitsevien rakennusten osalta

tietoja on lisätty jonkin verran, tosin kuva-aineisto kohteista on jäänyt hieman vajavaiseksi. Kaavaselostuksessa esitetyn tiedon pohjalta museo ei ehdota suojelumerkintöjä suunnittelualueen rakennuksille.

Alueen rakentamista ja sopeutumista ympäristöön ohjataan rakentamistapaohjeilla, jotka ovat museon näkemyksen mukaan riittävät. Erityisesti vartuneemman puuston säilyttämiseen tähtäävät ohjeet ovat kannatettavia. Kaavaselostuksen mukaan kaavan vaikutus rakennettuun kulttuuriympäristöön on vähäinen. Kaavan toteutumisen myötä uudisrakentaminen luo uuden ajallisen kerrostuman alueen kulttuuriympäristöön, mikä voi korostaa Koulumäen vanhaa rakennuskantaa ja sen erityisyyttä alueella. Museo huomauttaa, että rakentamiskorkeudeltaan ja rakeisuudeltaan vanhasta rakennuskannasta poikkeavalla rakentamisella voi olla myös epäsuotuisia vaikutuksia lähialueen kulttuuriympäristökohteisiin. Tämän vuoksi museo tähdentää rakennustapaohjeiden tarkkaa noudattamista ja puuston säilyttämistä maisemavaikutusten minimoimiseksi.

Museolla ei ole Lappilan Louhivaaran kaavaehdotukseen muuta huomautettavaa rakennetun kulttuuriympäristön ja maiseman suojelun osalta.

Lahden museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo

tutkimuspäällikkö Liisa Koskelainen

arkeologi Tomi Kuljukka

rakennustutkija Satu Taivaskallio

Tiedoksi: Museovirasto, Hämeen ELY-keskus